

Робоча програма навчальної дисципліни Менеджмент у соціальному забезпеченні складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення», спеціальності 232 Соціальне забезпечення, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 12 від «2» вересня 2024 р.).

Розробник: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

1. Мета навчальної дисципліни «Менеджмент у соціальному забезпеченні» – полягає у вивченні основних принципів, концепцій, методів та практичних навичок управління організаціями та формування у студентів розуміння та ефективного використання інструментів менеджменту для досягнення цілей організації, оптимізації її роботи, покращення продуктивності та підвищення конкурентоспроможності.

2. Результати навчання:

Відповідно до освітньо-наукової програми «Соціальне забезпечення» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – бакалавра соціального забезпечення (галузь знань 32 Соціальна робота, спеціальність 232 Соціальне забезпечення) вивчення дисципліни «організаційний менеджмент» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій</p> <p>ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 12. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.</p> <p>ФК6. Вміння планування та звітності в системі соціального забезпечення населення.</p> <p>ФК12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.</p> <p>ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.</p> <p>ФК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН9. Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців.</p> <p>ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p>ПРН19. Ефективно працювати як індивідуально, так і у</p>

	складі міждисциплінарної команди фахівців. ПРН20. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
--	---

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	4-й	7	3	90	15	-	15	-	-	-	-	іспит
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		лекц.	практ./семін.	лаб	інд	с.р.		лекц.	практ./семін.	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми навчальних занять													
Тема 1. Визначення менеджменту в соціальній сфері. 1. Основи менеджменту в соціальній сфері. 2. Основні відмінності та особливості управління в галузі соціальної діяльності. 3. Роль та значення соціальних організацій у суспільстві.		4	4										
Тема 2. Організаційні		2	2			1							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Управління організаціями в умовах глобалізації та міжнародної діяльності. 2. Виклики та можливості глобального бізнесу, культурна адаптація.												
<i>Усього годин</i>	<i>90</i>	<i>15</i>	<i>15</i>									

3.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1	<p>Визначення організаційного менеджменту в соціальній сфері. <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми; - обрати декілька соціальних організацій (наприклад, благодійних фондів, громадських об'єднань тощо) і проведіть аналіз їхньої структури, цілей, методів діяльності та специфічних управлінських викликів; - обрати дві різні галузі соціальної сфери (наприклад, освіта та соціальна допомога) та порівняйте особливості організаційного менеджменту в кожній з них, враховуючи різноманітність послуг і потреб клієнтів; - вибрати галузь соціальної сфери (наприклад, підтримка дітей з особливими потребами) і сформулюйте місію та конкретні цілі організації, яка займається цією діяльністю; - провести опитування серед різних груп населення (наприклад, люди похилого віку, діти, люди з інвалідністю) для визначення їхніх потреб у соціальних послугах. Аналізуйте результати та робіть висновки. 	2	1
Тема 2	<p>Організаційні структури та процеси в соціальній сфері <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми - вибрати соціальну організацію та розглянути її організаційну структуру (лінійну, функціональну, матричну тощо). Описати, як вона впливає на розподіл обов'язків та комунікацію; - обрати конкретний процес у соціальній організації (наприклад, надання соціальних послуг) та створити карту процесу, включаючи всі етапи, учасників та ресурси; 	2	1

	- розробити анкету для оцінки задоволеності клієнтів соціальної організації, проаналізувати зібрані дані та зробити висновки для подальшого покращення роботи.		
Тема 3	<p>Фінансовий менеджмент та стратегічне планування в соціальній сфері</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми - виберіть соціальну організацію та розробіть її стратегічний план на 3-5 років, визначивши основні цілі, завдання та ресурси для досягнення успіху; - оберіть дві різні соціальні організації та порівняйте їхню фінансову стійкість, аналізуючи баланс, прибутковість та заборгованість; - розробіть план інвестування в розвиток соціальної організації, обґрунтовуючи необхідність і потенційний вплив цих інвестицій на діяльність. 	2	1
Тема 4	<p>Оперативний менеджмент: функції, методи, принципи</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми - розглянути приклад соціальної організації, яка надає необхідні речі (наприклад, гарячі обіди для дітей). Визначте оптимальні рівні запасів та розробіть стратегію їхнього управління. - симулюйте ситуацію, коли соціальна організація стикається з необхідністю виконати великий обсяг роботи (наприклад, організація благодійного ярмарку). Розподіліть завдання та ресурси між командами для оптимального виконання. - візьміть реальний приклад діяльності соціальної організації та проведіть аналіз ефективності її операційних процесів, визначте можливі обмеження та покращення. 	4	1
Тема 5	<p>Організаційна культура та взаємодія з громадою в соціальній сфері</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми; - виберіть певну соціальну організацію та проаналізуйте її організаційну культуру, ідентифікуйте основні цінності, норми, символи та практики, які визначають спільний дух колективу. - зберіть відгуки від співробітників реальної соціальної організації та проведіть аналіз організаційного клімату, визначте позитивні та негативні аспекти; - розробіть план організації громадського заходу (наприклад, семінару або конференції) для взаємодії з громадою, враховуючи комунікаційні потреби та цілі. 	2	

Тема 6	<p>Глобальний менеджмент: стан та перспективи розвитку <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми -дослідіть вплив глобалізації на організаційну культуру в міжнародних компаніях. Розгляньте, як різні цінності та підходи об'єднуються в єдину культуру. -проаналізуйте, як глобальна конкуренція спонукає соціальні організації розвивати та впроваджувати нові інновації, а також як це впливає на їхню позицію на ринку. 	2	
--------	---	---	--

3.4. Самостійна робота здобувачів (ІНДЗ)

Самостійна робота студентів з дисципліни «Організаційний менеджмент» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни.

№	Назва теми (форма контролю)	Кількість балів
Тема 1	<p>Визначення організаційного менеджменту в соціальній сфері. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Еволюція менеджменту: від класичних до сучасних підходів у управлінні організаціями. 2.Функції менеджменту: аналіз планування, організації, керування, координації та контролю. 3.Роль лідерства у менеджменті: вплив лідера на співробітників та організаційну культуру. 4.Планування та стратегічний менеджмент: визначення цілей, стратегій і розвитку організації. 5.Управління змінами: методи та підходи до впровадження новацій в організацію. <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 2	<p>Організаційні структури та процеси в соціальній сфері <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Типи організаційних структур: функціональна, дивізійна, матрична та інші - переваги та недоліки. 2.Горизонтальна та вертикальна організаційна структура: порівняння та вплив на комунікацію та прийняття рішень. 3.Організаційна структура для стартапів: адаптація структури під потреби швидкого росту та інновацій. 4.Сучасні тренди у визначенні організаційних структур: гібридні та агільні підходи. 5.Еволюція організаційних структур: від класичних до сучасних моделей управління. <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 3	<p>Фінансовий менеджмент та стратегічне планування в соціальній сфері <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Стратегічне планування: основні підходи та етапи розробки стратегії організації. 2.Середньо- та довгострокове планування: стратегії, інструменти та виклики. 3.SWOT-аналіз в стратегічному плануванні: оцінка внутрішніх та 	до 5 балів

	<p>зовнішніх факторів організації.</p> <p>4.Ролі ресурсів у стратегічному плануванні: управління фінансами, людськими ресурсами та матеріальними активами.</p> <p>5.Соціальна відповідальність та сталість в стратегічному менеджменті: роль етики та цінностей у стратегічному плануванні".</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 4	<p>Оперативний менеджмент: функції, методи, принципи</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1."Управління якістю продукції та послуг: методи та практики у забезпеченні якості".</p> <p>2.Проектний менеджмент в операційному управлінні: методи, інструменти та виклики.</p> <p>3.Логістика та ланцюжок постачання: оптимізація процесів, вплив на конкурентоспроможність та ефективність.</p> <p>4.Інноваційний підхід до операційного менеджменту: роль новацій у забезпеченні конкурентної переваги.</p> <p>5.Операційний менеджмент в умовах кризи: стратегії адаптації та збереження ефективності.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 5	<p>Організаційна культура та взаємодія з громадою в соціальній сфері</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Формування та розвиток організаційної культури: ключові аспекти та вплив на успішність організації".</p> <p>2.Взаємозв'язок між лідерством та організаційною культурою: вплив лідера на формування цінностей та норм.</p> <p>3.Міжкультурна взаємодія в організації: вплив культурної різноманітності на співпрацю та конфлікти.</p> <p>4.Вплив організаційної культури на інноваційність та творчість в організації.</p> <p>5.Культурна трансформація в організаціях: стратегії зміни організаційної культури та їх вплив на результативність.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 6	<p>Глобальний менеджмент: стан та перспективи розвитку</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Глобальний менеджмент та сталість: роль соціальної відповідальності у глобальному бізнесі.</p> <p>2.Фінансове управління в глобальному бізнесі: ризики та стратегії мінімізації.</p> <p>3. Технологічні та цифрові виклики глобального менеджменту: перетворення в умовах цифрової економіки.</p> <p>4. Глобальне лідерство: ключові навички та аспекти управління міжнародними командами.</p> <p>5. Інноваційний розвиток в глобальному менеджменті: виклики та перспективи.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

MН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

MН2 – практичні методи (практичні роботи).

МН3 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН6 – комп’ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари і т.п.).

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв’язання задач, виконання індивідуальних завдань), виконання завдань для самостійної роботи є різною (дивись таблицю та Moodle). Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить **100** балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспиту).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов’язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов’язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов’язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	відмінно
зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного

		складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні).

МО2 – тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання.

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усні та письмові (тестування, презентації тощо) відповіді здобувача.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі *іспиту* і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування за теоретичним та практичним матеріалом курсу або за білетною програмою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів (<i>іспит</i>)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10	40	100

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Басва О. В. Основи менеджменту: практикум: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2007. 524 с.
2. Василенко О.П. Менеджмент організацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. П.Василенко, Г. О. Коваленко, О. О. Поліщук. Умань:Сочінський, 2010. 490 с.
3. Василенко О. П., Коваленко Г. О., Поліщук О. О. Менеджмент організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Умань: Вид. «Сочінський», 2010. 490 с. Виноградський М.Д. Менеджмент в організації. Навч. посіб. для студ. екон. спец. вузів./ М.Д. Виноградський, А.М. Виноградська, О.М.Шканова. К.: КОНДОР, 2002. 654с.
4. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посіб. К: КНЕУ, 2000. 360 с.
5. Гриньова В.М. Організаційні проблеми інноваційної діяльності на підприємствах.: [навч.посіб.] / В.М. Гриньова, В.В. Власенко. Х.: ІНЖЕК, 2005. 200 с.
6. Дикань В.Л. Стратегічне управління : навч. посібник К.: "Центр учбової літератури", 2013. 272 с.
7. Донець О. М. Використання міжнародних стандартів в управлінні ризиками / О. М. Донець, Т. В. Савельєва, Ю. І. Урецька // Збірник наукових праць: Управління розвитком складних систем. – Київ : КНУБА, 2011. Випуск 6. С. 36 – 42.
8. Дяченко Т.О. Основи менеджменту: навч. посібник. К.: Кондор, 2010. 176 с. 11. Заславська, К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу: навч. посіб. Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с. Іващук В.К. Стратегії антикризового управління / В.К. Іващук, О.В.Нужна // Економіка та держава. 2009. №11. С. 34-36.
9. Карпунцов М.В. Ризикостійкість підприємства / М.В. Карпунцов //Актуальні проблеми економіки. 2008. № 3. С. 71-76.

10. Назарчук Т. В., Косінок О. М. Менеджмент організацій: навч. посіб. К.: "Центр учбової літератури", 2018. 560 с.
11. Менеджмент організацій (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [Кучеренко Д. Г., Руженський М. М., Туленков М. В., Шайгородський Ю. Ж.]; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. К.: ППК ДСЗУ, 2010. 290 с.
12. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент організацій: підруч. К.: Кондор, 2009. 680 с.
13. Писаревський І. М., Нохріна Л.А., Познякова О.В. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2008. – 133с.
14. Шморгун Л.Г. Менеджмент організацій: Навчальний посібник / Л.Г.Шморгун. К.: Знання, 2010. 452 с

7.2. Допоміжна

1. Войчак А. В. Маркетинговий менеджмент: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2000. 100 с.
2. Гаєва О. В., Ковальська Н. І., Лозинська Л. О. Основи менеджменту: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 524 с.
3. Гірняк О. М., Лазановський П. П. Менеджмент. Теоретичні основи і практикум: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Магнолія плюс, Львів: «Новий світ-2000», 2003. 336 с.
4. Гріфін Р. Основи менеджменту: підручник. Львів: Бак, 2001. 624 с.
5. Гудзинський О. Д., Судомир С. М., Гуренко Т. О. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посіб. К.: ППК ДСЗУ, 2010. 321 с.
6. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навч. посібник. Х: ХНАУ, 2017. 266 с.
7. Гуторова О.О., Пахуча Е.В. Економіка і підприємництво, менеджмент: навч. посібник. Х: ХНАУ, 2018. 247 с.
8. Говорушко Т.А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : монографія / Т.А. Говорушко, Н.І.Климаш. – К. : Логос, 2013. 204 с.
9. Голубко Є.В. Суть та зміст конкурентоспроможності підприємства [Електронний ресурс] / Електронні дані. – [Харків: НТУ «ХПІ»]. URL: <http://www.kpi.kharkov.ua> (дата звернення 29.02.2016 р.). – Назва з екрана.
10. Григораш О.В., Плакида С.І. Роль і місце економічної діагностики в підвищенні ефективності управління діяльністю підприємства// Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. – 2011.– Т.2. – с. 37-41.
11. Дикань В.Л. Дослідження міжнародних стандартів управління ризиками / В.Л. Дикань, І.М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2014. – №1. – С. 314-319.
12. Ігнатєва, І. А., Паливода О. М, Янковой Р В. Менеджмент організації малого та середнього бізнесу: підручник. Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. К.: КНУТД, 2012. 242 с. Олексюк, О. І. Економіка результативності діяльності підприємства: монографія / О. І. Олексюк. К.: КНЕУ, 2008. 362 с.
13. Самойленко Г. І. Методика проведення аналізу впливу ефективності використання трудових ресурсів на фінансові результати діяльності підприємств / Г. І. Самойленко // Вісник університета банківської справи Національного банку України. – №1 (10). – 2011. – С. 330-336.
14. Robbins, S. P., Coulter, M., & DeCenzo, D. A. (2017). "Fundamentals of Management." Pearson.
15. Daft, R. L., & Marcic, D. (2019). "Understanding Management." Cengage Learning.
16. Stoner, J. A., Freeman, R. E., & Gilbert, D. R. (2018). "Management." Pearson.
17. Griffin, R. W. (2020). "Management." Cengage Learning.
18. Hellriegel, D., Slocum, J. W., & Jackson, S. E. (2019). "Management: A Competency-Based Approach." South-Western College Pub.
19. Hill, C. W. L., Jones, G. R., & Schilling, M. A. (2020). "Strategic Management: Theory: An Integrated Approach." Cengage Learning.

20. Dess, G. G., Lumpkin, G. T., Eisner, A. B., & McNamara, G. (2018). "Strategic Management: Creating Competitive Advantages." McGraw-Hill Education.
21. Cameron, K. S., & Quinn, R. E. (2020). "Diagnosing and Changing Organizational Culture: Based on the Competing Values Framework." John Wiley & Sons.
22. Schein, E. H. (2017). "Organizational Culture and Leadership." John Wiley & Sons.

8. Інформаційні ресурси

8.1. Інтернет – джерела

1. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
2. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу. URL: <http://tourlib.net/management.htm>
3. Нормативні акти у сфері управління. URL: <http://inform.od.ua>
4. Єдине вікно доступу до освітніх ресурсів. URL: <http://window.edu.ru>
5. Ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій і т.п. URL: <http://www.profibook.com.ua>
6. Бізнес-рішення для розвитку підприємств, управління маркетингом і збутом, фінансовий менеджмент, управління персоналом, інформаційні технології управління персоналом, бюджетування. URL: <http://www.kmci.com.ua>
7. Менеджмент. URL: <http://menagement.knutd.com.ua/>.

8.2. Онлайн курси

- <https://laba.ua/lecture/business-and-management/tag=management-and-strategy>
- <https://www.akademichnikursy.com/kurs>
- https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NGU+MANAGEMENT101+2018_T1
- <https://l-a-b-a.com/lecture/1510-organizatsiynnyi-dyzain>
- <https://www.education.ua/courses/?kind=267&city=28>
- https://laba.ua/lecture/business-and-management/tag=management-and-strategy?utm_source=admitad&utm_medium=partner&admitad_uid=54fec2189ca57d755939facb1696f2d0

8.3. Відео в YouTube

- Financial Econometric- Step By Step Methodology of Econometrics
- <https://www.youtube.com/watch?v=bMgW1hFoq34>